

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
LƏNKƏRAN DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

"Təsdiq edirəm"

**Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları
üzrə prorektor vəzifəsini icra edən**

 dos.Z.I.Məmmədov
09 sentyabr 2024-cu il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: Şərabçılıq - 050707

Fakultə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I Fənn haqqında ümumi məlumat:

Fənnin adı: Mülki Müdafiə

Kodu: IPF B-23

Tədris ili: I (2024-2025). Semestr II

Tədris yükü (saat) : Auditoriya saati: 10 saat (5 saat mühazirə, 5saat seminar)

Tədris forması: Qiyabi

AKTS üzrə kredit: 3

Auditoriya N:

II Müəllim haqqında məlumat

Adı,soyadı,elmi dərəcəsi və elmi adı: t.ü.f.d. dosent İsmayilov Sədi Qurban oğlu

E-mail ünvanı : ismailov.sedi@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a

III Əsas ədəbiyyat:

- H.N.Ocaqov Mülki müdafiə"
- "Mülki müdafiə Dərslik"

Əlavə ədəbiyyat

3.F.Manafov "Həyat fəaliyyəti təhlükəsizliyi"

IV Perekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədrisi vacib deyil.

V Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənnin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Mülki Müdafiə fənnin tədrisinin insanların təhlükəsizliyinin sağlamlığın təminatında rolu böyükdür. Sülh və müharibə dövrlərinin fəvqəladə hallarda, təbii fəlakət, istehsal qəzaları nəticəsində yaranmış zədələnmə ocaqlarında xilasetmə və digər təxirəsalınmaz işlərin təşkili və keçirilməsinin əsasları, əhəlinin mühavizəsinin, habelə xalq təsərrüfatının obyektlərinin işinin sabitliyinin yüksəldilməsi üsullarının tələbələrə öyrədilməsidir

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemdə qiymətləndirilir.Bundan 50 balı tələbə smestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır.Smestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokvuma görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymətmeyarları aşağıdakılardır:

10 bal- Tələbə keçirilmiş materialları dərindən başa düşür,cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

9 bal- tələbə keçirilmiş materialları tam başa düşür,cavabı dəqiqdir və mövzunu məntiqi tam açə bilir.

8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir

7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür lakin, nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir.

6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

5 bal- tələbənin cavabında çatışmamazlıqlar var,mövzunu tam əhatə edə bilmir.

4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur,lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var lakin fikrini əsaslandırə bilmir.

1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

0 bal- Cavab yoxdur

Tələbənin imtahanda topladıqı bal 17 baldan az olmamalıdır. Əks halda tələbənin imtahan göstəriciləri smestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala əlavə olunmur

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91 – 100 bal	əla	A
81 – 90 bal	çox yaxşı	B
71 – 80 bal	yaxşı	C
61 – 70 bal	kafi	D
51 – 60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

IX.Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə univeristetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək.

X.Təqvim mövzu plan: Mühazirə -5 saat, Seminar – 5 saat. Cəmi-10

N	Mövzular, görölən tədbirlər	Mühazirə	Seminar	Tarix
	I Kollokvium mövzuları	Saat	Saat	

1	Mülki müdafiənin yaranma tarixi, vəzifələri, təşkili və ona rəhbərlik. Fövqəladə hallar və onların təsnifatı. Kütləvi qırğın silahları. Plan: 1. Mülki müdafiənin yaranma tarixi. Mülki müdafiənin vəzifələri. 2. Mülki müdafiənin təşkili prinsipləri və ona rəhbərlik. 3. Fövqəladə halların miqyasına görə növləri. Sülh mənşəli fövqəladə hallar. 4. Təbii xarakterli fövqəladə hallar. Texnogen xarakterli fövqəladə hallar. 5. Hərbi mənşəli fövqəladə hallar. 6. Kütləvi qırğın silahlarının növləri. 7. Nüvə silahının zədələyici amilləri və nüvə zədələnmə ocağı. 8. Kimyəvi silahın zədələyici təsiri və ən vacib xüsusiyyətləri. Zəhərləyici maddələrin toksikoloji cədvəli. 9. Bioloji silahın zədələyici təsiri. Bioloji zədələnmə ocağının nəticələrinin aradan qaldırılması.. 10. Zəhərlənmələrin nəticələrinin aradan qaldırılması. Əhalinin sanitariya təmizlənməsi.	2	2	
2	Əhalinin mühafizəsinin əsas prinsipləri və üsulları. Kollektiv mühafizə qurğuları və onlardan istifadə qaydaları. Fərdi mühafizə vasitələri və əhalinin köçürülməsi. Plan: 1. Mühafizənin əsas prinsipləri. Fövqəladə hadisənin nəticələrini aradan qaldırmaqdan ötrü istinad olunan prinsiplər. 2. Qəza-xilasətmə və digər təxirəsalınmaz işlər. 3. Xilasətmə zamanı görülməli işlər və bu işlər zamanı təhlükəsizlik qaydaları. 4. Kollektiv mühafizə qurğularının təyinatı. 5. Sığınacaqların konstruksiyası. 6. Radiasiya əleyhinə daldanacaqların konstruksiyası. Sadə daldanacaqların konstruksiyası. 7. Fərdi mühafizə vasitələrinin növləri. 8. Tənəffüs üzvlərinin mühafizə vasitələri. Dəri səthinin mühafizə vasitələri. 9. Köçürmə tədbirləri və onun mahiyyəti. 10. Köçürmənin planlaşdırılması və təşkili. Köçürmənin üsulları.	2	2	
3	Mülki müdafiə qüvvələrinin təyinatı və mülki	1	1	

	müdafiə dəstələrinin fəaliyyəti. Fövqəladə hallar zamanı ilk tibbi yardım. Plan: 1.Mülki müdafiə qüvvələrinin təyinatı. Mülki müdafiə dəstələrinin növləri. 2.Hərbiləşdirilməmiş dəstələrin yaradılması. 3.Mülki müdafiə xidmət növləri və xidmət dəstələrinin fəaliyyəti. 4.İlk tibbi yardımın növləri. Qanaxmalar zamanı ilk tibbi yardım. 5.Yara və yanıq zamanı ilk tibbi yardım. 6.Sınıq, çıxma və əzilmə zamanı ilk tibbi yardım. 7.Zəhərlənmələr zamanı ilk tibbi yardım. 8.Boğulma zamanı ilk tibbi yardım. 9.Fərdi tibbi mühafizə vasitələrinin növləri. 10. İlk tibbi dəsti (aptekçə)			
	Cəmi	10		

XI.Fənn üzrə tələblər və tapşırıqlar: Ehtimal olunan fəlakət barədə əhalinin xəbərdarlıq edilməsinin təşkilini , əhalinin fövqəladə hallarda mübarizəyə və mühafizəyə hazırlanmasını, FH nəticələrinin aradan qaldırılması işlərinin təşkilini, qəza-xilasetmə tədbirlərinin həyata keçirməyini

XII.Fənn üzrə təlimin nəticələri.

- Mülki müdafiənin inkişaf tarixini öyrənmək.
- Mülki müdafiənin vəzifələrini öyrənmək.
- Fövqəladə halların miqyasına görə növlərini öyrənmək.
- Fövqəladə halların mənşəyinə görə növlərini öyrənmək.
- Kütləvi qırğın silahların zədələyici təsirini öyrənmək.
- Kollektiv mühafizə qurğuların konstruksiyalarını öyrənmək.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kolloqviyum sualları.

- 1.Mülki müdafiənin təşkili prinsipləri və ona rəhbərlik.
- 2.Fövqəladə halların miqyasına görə növləri. Sülh mənşəli fövqəladə hallar.
- 3.Təbii xarakterli fövqəladə hallar. Texnogen xarakterli fövqəladə hallar.
4. Kütləvi qırğın silahlarının növləri.
- 5.Bioloji silahın zədələyici təsiri. Bioloji zədələnmə ocağının nəticələrinin aradan qaldırılması..
- 6.Kollektiv mühafizə qurğularının təyinatı.
- 7.Sığınacaqların konstruksiyası.
- 8.Radiasiya əleyhinə daldanacaqların konstruksiyası. Sadə daldanacaqların konstruksiyası.
- 9.Fərdi mühafizə vasitələrinin növləri.
- 10.Köçürmə tədbirləri və onun mahiyyəti.

XV. İmtahan sualları

I-Blok

1. Mülki müdafiənin yaranma tarixi. Mülki müdafiənin vəzifələri.
2. Mülki müdafiənin təşkili prinsipləri və ona rəhbərlik.
3. Fövqəladə halların miqyasına görə növləri. Sülh mənşəli fövqəladə hallar.
4. Təbii xarakterli fövqəladə hallar. Texnogen xarakterli fövqəladə hallar.
5. Hərbi mənşəli fövqəladə hallar.

II-Blok

6. Kütləvi qırğın silahlarının növləri.
7. Nüvə silahının zədələyici amilləri və nüvə zədələnmə ocağı.
8. Kimyəvi silahın zədələyici təsiri və ən vacib xüsusiyyətləri. Zəhərləyici maddələrin toksikoloji cədvəli.
9. Bioloji silahın zədələyici təsiri. Bioloji zədələnmə ocağının nəticələrinin aradan qaldırılması.
10. Zəhərlənmələrin nəticələrinin aradan qaldırılması. Əhalinin sanitar təmizlənməsi.
11. Mühafizənin əsas prinsipləri. Fövqəladə hadisənin nəticələrini aradan qaldırmaqdan ötrü istinad olunan prinsiplər.
12. Qəza-xilasetmə və digər təxirəsalınmaz işlər.

III-Blok

13. Xilasetmə zamanı görülməli işlər və bu işlər zamanı təhlükəsizlik qaydaları.
14. Kollektiv mühafizə qurğularının təyinatı.
15. Sığınacaqların konstruksiyası.
16. Radiasiya əleyhinə daldanacaqların konstruksiyası. Sadə daldanacaqların konstruksiyası.
17. Fərdi mühafizə vasitələrinin növləri.
18. Tənəffüs üzvlərinin mühafizə vasitələri. Dəri səthinin mühafizə vasitələri.

IV-Blok

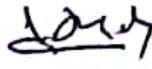
19. Köçürmə tədbirləri və onun mahiyyəti.
20. Köçürmənin planlaşdırılması və təşkili. Köçürmənin üsulları.
21. Mülki müdafiə qüvvələrinin təyinatı. Mülki müdafiə dəstələrinin növləri.
22. Hərbiləşdirilməmiş dəstələrin yaradılması.
23. Mülki müdafiə xidmət növləri və xidmət dəstələrinin fəaliyyəti.

V-Blok

24. İlk tibbi yardımın növləri. Qanaxmalar zamanı ilk tibbi yardım.
25. Yara və yanıq zamanı ilk tibbi yardım.
26. Sınıq, çıxma və əzilmə zamanı ilk tibbi yardım.
27. Zəhərlənmələr zamanı ilk tibbi yardım.
28. Boğulma zamanı ilk tibbi yardım.
29. Fərdi tibbi mühafizə vasitələrinin növləri.

30. İlk tibbi dəsti (aptekçə)

Sillabus- Texnologiya və texniki elmlər" kafedrasında təsdiq olunmuşdur. Müzakirə edilərək («09.09. 2024-ci il» "01" sayılı iclas protokolu) təsdiq edilmişdir

Fənn müəllimi: dos. S.Q.İsmayilov
Kafedra müdiri : dos. R.F.Əliyev